

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В НІЖИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ

на 2017 – 2022 навч. роки.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Концепція розвитку дистанційної освіти (далі – Концепція) у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя (далі – Університет) є документом, який визначає мету, основні завдання, напрямки та етапи процесу підготовки, апробації та широкого впровадження системи дистанційного навчання у даному навчальному закладі.

1.2. Концепція розроблена відповідно до законів, постанов та нормативних документів України, що регламентують основні форми, методи і принципи організації дистанційної освіти з урахуванням використання технологій дистанційного навчання:

- Закон України «Про освіту» від 23.05.2011 № 1060-XII;
- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;
- Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 року № 537-V;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 роки» від 23.09.2003р. № 1494;
- Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджена Міністерством освіти і науки України 20.12.2000 р.);
- Наказ Міністерства освіти і науки України "Про створення Координаційної ради Міністерства освіти і науки України з питань дистанційної освіти" від 26.02.2001р. № 91;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 21.01.2004 № 40;

- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах» від 02.12.2004 № 903 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 17.01.2005 № 44/10324);
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013р. №466;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями» від 30.10.2013 р. №1518;
- Інші нормативні акти державних органів влади та органів місцевого самоврядування, Статут НДУ імені Миколи Гоголя, накази і розпорядження ректора університету, що регулюють освітній процес та науково-дослідну діяльність.

1.3. У цій Концепції терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

Асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою в часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо.

Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів.

Веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням.

Дистанційне навчання – форма організації освітнього процесу у закладах освіти, яка забезпечує передачу та засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, що відбуваються при опосередкованій взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Дистанційний курс - це комплекс навчально-методичних матеріалів та освітніх послуг, створених у віртуальному навчальному середовищі для організації дистанційного навчання на основі інформаційних і комунікаційних технологій.

Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальної програми (дисципліни), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою телекомунікаційного зв'язку.

Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує належний рівень якості навчання, виховання і розвитку особистості.

Синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо).

Система дистанційного навчання – комплекс програмно-технічних засобів, методик і організаційних заходів, які дозволяють забезпечити доставку освітньої інформації тим, хто навчається за допомогою мережевих технологій, а також перевірку знань, отриманих в рамках курсу навчання конкретним студентом/слухачем.

Система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів.

Система управління дистанційним навчанням – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу.

Суб'єкти дистанційного навчання – студенти/слухачі Університету, що навчаються за дистанційною формою та науково-педагогічний персонал, що керує змістом та процесом навчання - викладачі (тьютори, інструктори тощо).

Технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

1.4. *Головною метою* дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом впровадження в освітній процес сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечать студентам/слухачам можливість отримати якісні знання, уміння та навички відповідно до обраної навчальної програми за місцем їх проживання або тимчасового перебування.

1.5. *Основні завдання* системи дистанційного навчання:

- забезпечення конституційного права громадян на здобуття вищої освіти незалежно від статі, соціального та майнового стану, роду і характеру занять, стану здоров'я і місця проживання (тимчасового перебування);
- підвищення ефективності навчання студентів/слухачів шляхом застосування сучасних психолого-педагогічних і інформаційно-комунікаційних технологій;
- розширення можливостей доступу студентів/слухачів до якісного навчання за відповідними програмами;
- забезпечення індивідуалізації освітнього процесу відповідно до потреб, особливостей і можливостей тих, хто навчається;
- створення додаткових можливостей для спілкування науково-педагогічних і педагогічних працівників із студентами/слухачами, а студентів/слухачів між собою в рамках активного творчого засвоєння програми навчання;

- сприяння підвищенню соціальної і професійної мобільності населення, його підприємницької і соціальної активності;
- удосконалення і розвиток телекомунікаційної інфраструктури для реалізації технологій дистанційної освіти;
- формування єдиного освітнього простору в рамках усього світового співтовариства;
- забезпечення ефективного контролю якості освіти на усіх етапах навчання відповідно до стандартів освіти;
- підвищення конкурентоспроможності університету в освітньому просторі.

2. ХАРАКТЕРНІ РИСИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ :

Гнучкість: студенти/слухачі, що одержують дистанційну освіту, в основному не відвідують регулярних занять, а навчаються у зручний для себе час та в зручному місці.

Модульність: в основу програми дистанційної освіти покладається модульний принцип; кожний окремий курс створює цілісне уявлення про окрему предметну область, що дозволяє з набору незалежних курсів-модулів сформувати навчальну програму, яка відповідає індивідуальним чи груповим потребам.

Паралельність: навчання здійснюється одночасно з професійною діяльністю (або з навчанням за іншим напрямом), тобто без відриву від виробництва або іншого виду діяльності.

Велика аудиторія: одночасне звернення до багатьох джерел навчальної інформації великої кількості студентів/слухачів, слідкування за допомогою телекомунікаційного зв'язку студентів/слухачів між собою та з викладачами.

Економічність: ефективне використання навчальних площ і технічних засобів, концентрована та уніфікована подача інформації; використання і

розвиток комп'ютерного моделювання повинні зумовити зниження витрат на підготовку фахівців.

Технологічність: використання в освітньому процесі нових досягнень інформаційних технологій, які сприяють входженню людини у світовий інформаційний простір.

Соціальна рівність: рівні можливості одержання освіти незалежно від місця проживання, стану здоров'я і соціального статусу.

Інтернаціональність: можливість одержати освіти у навчальних закладах іноземних держав, не виїжджаючи зі своєї країни, та надавати освітні послуги іноземним громадянам і співвітчизникам, що проживають за кордоном.

Нова роль викладача: дистанційна освіта розширює і оновлює роль викладача, робить його наставником-консультантом, який повинен координувати пізнавальний процес, постійно удосконалювати ті курси, які він викладає, підвищувати творчу активність і кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій.

Позитивний вплив на студента/слухача: підвищення творчого та інтелектуального потенціалу людини, що одержує дистанційну освіту, за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, вміння самостійно приймати відповідальні рішення.

Якість: якість дистанційної освіти не поступається якості очної форми навчання, оскільки для підготовки дидактичних засобів залучаються найбільш кваліфіковані і досвідчені науково-педагогічні працівники і використовуються найсучасніші навчально-методичні матеріали; передбачається введення спеціалізованого контролю якості дистанційної освіти та відповідність її освітнім стандартам.

3. СОЦІАЛЬНІ ГРУПИ, НА ЯКІ ОРІЄНТУЄТЬСЯ СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВИТИ:

- учні старших класів, які бажають одержати додаткові знання паралельно з навчанням у школі;
- особи, які готуються до вступу у вищі навчальні заклади;
- молодь, яка не має можливості одержати високоякісні освітні послуги в традиційній системі освіти через обмеженість пропускної спроможності цієї системи, необхідність суміщення навчання з роботою, географічну віддаленість від освітніх центрів і престижних навчальних закладів;
- особи, які мають медичні обмеження щодо одержання регулярної освіти;
- військовослужбовці, які звільняються зі Збройних Сил України, і члени їхніх родин;
- військовослужбовці строкової служби Збройних Сил України, МВС України та прикордонних військ України;
- безробітні;
- керівники державних органів управління різних рівнів;
- студенти, які бажають одержати паралельно другу освіту;
- особи, які бажають одержати післядипломну освіту;
- особи, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі;
- громадяни зарубіжних країн.

4. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1 Забезпечення дистанційного навчання включає такі складові: науково-методичне забезпечення; кадрове забезпечення; системотехнічне забезпечення; матеріально-технічне забезпечення.

4.2 *Науково-методичне забезпечення* дистанційного навчання розробляють та впроваджують викладачі Університету. Науково-методичне забезпечення включає:

- наукові основи дистанційного навчання для всіх освітніх рівнів і напрямів підготовки, перепідготовки та/або розширення профілю (підвищення кваліфікації);
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- єдині вимоги до навчальних планів, програм і нормативів дистанційного навчання, які відповідають державним стандартам освіти;
- дидактичне та методичне забезпечення дистанційних курсів;
- методики розроблення, апробації та впровадження дистанційних курсів;
- науково-методичні основи функціонування банку атестованих дистанційних курсів.

4.3 *Кадрове забезпечення* дистанційного навчання реалізується постійно діючою системою перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів з технологій дистанційного навчання таких категорій фахівців:

- педагогічних та науково-педагогічних працівників Університету;
- фахівців з інформаційно-комунікаційних технологій - інженерів, програмістів, системних адміністраторів дистанційного навчання;
- менеджерів дистанційного навчання;
- методистів дистанційного навчання;
- експертів дистанційного навчання.

4.4 Усі фахівці, що забезпечують дистанційне навчання, повинні бути атестованими і мати відповідні документи, які підтверджують їхній кваліфікаційний рівень з дистанційного навчання. Університет забезпечує підвищення кваліфікації своїх працівників, які задіяні у дистанційному навчанні, не рідше одного разу на три роки.

4.5 *Системотехнічне забезпечення* включає в себе: апаратне забезпечення; телекомунікаційне забезпечення; програмне забезпечення; інформаційне забезпечення.

4.6 До *апаратного забезпечення* належать: сервери для розміщення дистанційних курсів, WEB-сайтів та відповідних сервісних служб; робочі станції для викладачів та персоналу, які забезпечують процес дистанційного навчання, а також студентів/слухачів, що навчаються дистанційно; мережне обладнання для об'єднання серверів та робочих станцій у єдину локальну систему та їхнього підключення до Інтернету.

4.7 *Телекомунікаційне забезпечення* складається з: телекомунікаційного обладнання, що забезпечує об'єднання мереж, які задіяні у дистанційному навчанні; телекомунікаційного обладнання, що забезпечує необхідну якість та пропускну здатність каналів зв'язку для інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу та їхнього доступу до інформаційних ресурсів, що є як у межах Системи дистанційного навчання України, так і в інших інформаційних джерелах, у тому числі мережі Інтернет.

4.8 *Програмне забезпечення* включає: системне програмне забезпечення для підтримки роботи серверів і робочих станцій; прикладне програмне забезпечення для підтримки WEB-сайтів та інформаційних ресурсів; прикладне програмне забезпечення для підтримки функцій дистанційного навчання, що забезпечують загальну підтримку та адміністрування процесу дистанційного навчання; прикладне програмне забезпечення для викладачів, студентів/слухачів, за допомогою якого реалізуються конкретні рішення організації та провадження освітнього процесу у дистанційній формі; прикладне програмне забезпечення для створення навчальних матеріалів дистанційних курсів (редактори тексту, графіки, відео, звуку, анімаційні пакети тощо); інше програмне забезпечення, що рекомендується або розповсюджується Університетом для його використання особами, що навчаються за дистанційною формою навчання.

4.9 До *інформаційного забезпечення* належать інформаційні ресурси, що використовуються у процесі дистанційного навчання: окремі дистанційні курси, електронні бібліотеки, нормативно-правова база, що стосується

дистанційного навчання, інші бази та банки даних, у тому числі й ті, що є в мережі Інтернет.

4.10 До *матеріально-технічного забезпечення* належать матеріальні об'єкти та обладнання, що забезпечують процес дистанційного навчання. Вимоги до матеріально-технічного забезпечення Університету визначаються відповідними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами.

4.11 *Веб-ресурси навчальної програми* можуть складатись із:

- методичних рекомендацій для студентів/слухачів щодо сценарію навчання, використання веб-ресурсів, послідовності виконання завдань, особливостей тестування у реальному режимі часу тощо;

- документів планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);

- електронних бібліотек;

- відео та аудіо-записів лекцій, семінарів (дискусій);

- мультимедійних лекційних матеріалів, побудованих за модульним принципом;

- термінологічного словника;

- практичних завдань із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальних лабораторних робіт із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальних тренажерів із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

- пакетів тестових завдань для самоконтролю; тестування із автоматизованою перевіркою результатів; тестування із перевіркою викладачем;

- бібліографії;

- дистанційного курсу, який об'єднує вищеназвані веб-ресурси навчальної програми єдиним педагогічним сценарієм.

4.12 Доступ до веб-ресурсів навчальної програми має бути авторизованим, що передбачає процедуру аутентифікації користувачів і їх авторизацію. Рівні доступу до веб-ресурсів визначаються ролями користувачів у освітньому процесі (студенти/слухачі, науково-педагогічні працівники, адміністративно-управлінський, інженерно-технічний, допоміжний персонал).

4.13 Авторизований доступ до веб-ресурсів здійснюється за допомогою стандартного Інтернет-браузера, при цьому веб-ресурси мають бути доступними як через локальну мережу Університету, так і через Інтернет.

4.14 Процес розбудови та функціонування системи дистанційної освіти в Університеті, а також порядок створення та використання веб-ресурсів повинен регламентуватися низкою спеціальних документів, основними серед яких є:

- Положення про дистанційне навчання у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя;
- Положення про навчально-методичну експертизу та сертифікацію веб-ресурсів навчальної програми (дисципліни) у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя;
- Положення про створення, оновлення, використання захисту і зберігання веб-ресурсів навчальної програми (дисципліни) у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя;
- Норми часу для обліку навчальної та методичної роботи науково-педагогічних (педагогічних) працівників при організації дистанційного навчання у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя.

5 ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ

5.1 Освітній процес за дистанційною формою навчання в Університеті організовується на підставі навчальних планів, що розроблені на основі галузевих стандартів вищої освіти.

5.2 Обсяг, структура, якість знань, умінь та навичок студента/слухача, який здобуває освіту за дистанційною формою навчання, має відповідати вимогам державного стандарту освіти, встановленого для відповідного освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня, та спроможності їхнього використання в особистій діяльності.

5.3 Тривалість навчання за дистанційною формою визначається Університетом у кожному випадку, але вона не повинна перевищувати термін заочної форми навчання.

5.4 Освітній процес за дистанційною формою навчання в Університеті здійснюється за навчальними планами, що затверджуються в установленому порядку.

5.5 Освітній процес за дистанційною формою в Університеті здійснюється за такими видами навчальної діяльності:

- навчальні заняття;
- виконання проектних завдань;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

5.6 Основними видами навчальних занять при дистанційному навчанні в Університеті є: самостійне вивчення навчального матеріалу дистанційного курсу, лекція, консультація, семінар, дискусія, практичне заняття, лабораторне заняття.

5.7 *Самостійне вивчення* навчального матеріалу забезпечується наданням студенту/слухачу доступу до веб-ресурсів навчальної програми в асинхронному режимі через Інтернет (корпоративну мережу) та / або на магнітному носії (CD-ROM).

Вимоги щодо самостійного вивчення навчального матеріалу конкретної дисципліни визначаються навчальною програмою дисципліни, методичними вказівками, інструкціями і завданнями, що містяться у дистанційному курсі.

5.8 *Лекція* як вид навчального заняття може проводитись дистанційно або очно (визначається навчальною програмою та розкладом занять).

Лекція - один із видів навчального заняття у дистанційному навчанні, на якому студенти/слухачі отримують аудіовізуальну інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку як у синхронному режимі, коли студенти/слухачі можуть отримувати інформацію від лектора і ставити йому запитання у реальному вимірі часу, так і в асинхронному, коли студенти/слухачі отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу.

5.9 *Консультація* - це елемент освітнього процесу, за яким студенти/слухачі дистанційно отримують відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може відбуватись як дистанційно, так і очно (визначається навчальною програмою та розкладом занять).

Консультація, яка проводиться дистанційно, може відбуватись в асинхронному режимі (електронною поштою, в форумі) або у синхронному режимі (чат, аудіо-, відео-конференція).

5.10 *Семінар* - це навчальне заняття, що заплановане програмою навчання, під час якого відбувається обговорення вивченої теми, до якого студенти/слухачі готують тези виступів на підставі виконаних завдань (може відбуватись як дистанційно, так і очно).

5.11 *Дискусія* - це навчальне заняття, проведення якого визначається викладачем у зв'язку з необхідністю вирішення поточної проблеми, що виникла у студентів/слухачів у ході навчання, шляхом обговорення її студентами/слухачами з викладачем та між собою.

5.12 Спілкування між викладачем і студентами/слухачами під час семінару (дискусії), у разі проведення його дистанційно, так само, як і під час лекції, здійснюється у синхронному режимі і забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації.

5.13 *Практичне заняття* - це навчальне заняття, під час якого відбувається детальний розгляд студентами/слухачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формуються вміння і навички їхнього практичного застосування шляхом індивідуального виконання ними завдань, що сформульовані у дистанційному курсі.

Практичні заняття виконуються дистанційно, результати надсилаються викладачеві електронною поштою.

5.14 *Лабораторне заняття* - форма навчального заняття, яке передбачає, що студенти/слухачі особисто проводять натурні або імітаційні експерименти чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень конкретної навчальної дисципліни, набувають практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, вимірювальною апаратурою, обчислювальною технікою, методикою експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі.

5.15 Лабораторні заняття в залежності від напрямку (спеціальності) підготовки, рівня матеріально-технічної оснащеності реальних лабораторій, можливостей створення і використання віртуальних лабораторій можуть провадитись у формі одного з таких варіантів:

- очно - у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях;
- дистанційно з використанням відповідних моделювальних програм (емуляторів), віртуальних лабораторій;
- за змішаною формою (частина - за першим, а частина – за другим варіантами).

5.16 Перелік дисциплін, за якими не допускається дистанційне виконання лабораторних робіт, визначає вищий навчальний заклад.

До інших видів навчальних занять при здійсненні освітнього процесу можуть відноситися ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись як очно, так і дистанційно (у синхронному або асинхронному режимах), що визначається навчальною програмою та педагогічним сценарієм викладача.

5.17 Студенти/слухачі дистанційної форми навчання, які працюють за обраним у вищому навчальному закладі фахом, звільняються від проходження практичної підготовки.

5.18 Контрольні заходи у студентів/слухачів дистанційної форми навчання передбачають самоконтроль, вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок студента/слухача, який навчається за дистанційною (дистанційно-очною) формою.

5.19 *Самоконтроль*, який є первинною формою контролю знань студента/слухача, забезпечується автоматизованою системою тестування і відповідними веб-ресурсами – пакетами тестових завдань для самотестування.

5.20 *Вхідний контроль* знань, умінь і навичок студента/слухача, який здійснюється на початку його навчання з метою коригування та індивідуалізації освітнього процесу, може забезпечуватися системою тестування із автоматизованою перевіркою результатів (або перевіркою результатів викладачем) у синхронному або асинхронному режимі.

5.21 *Поточний контроль* успіхів студента/слухача щодо засвоєння навчальної програми може здійснюватись у форматі тестування, оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та участі у семінарах (дискусіях), ділових іграх тощо.

5.22 *Підсумковий контроль* знань, умінь і навичок, набутих слухачем у процесі навчання, може здійснюватись у форматі тестування (із автоматизованою перевіркою результатів або із перевіркою результатів викладачем), або усного заліку (екзамену).

5.23 Тестування може відбуватися дистанційно через телекомунікаційну мережу у синхронному режимі або на комп'ютері у приміщенні Університету.

5.24 Оцінювання результатів тестування, практичних та лабораторних робіт відбувається дистанційно у двох режимах: автоматизовано та безпосередньо викладачем.

5.25 Іспити та заліки складаються студентами/слухачами в період екзаменаційних сесій або за індивідуальним графіком, який

затверджується проректором з науково-педагогічної роботи (деканом факультету).

5.26 До розроблення і впровадження механізму аутентифікації учасників процесу дистанційного навчання іспити та заліки складаються очно або дистанційно у присутності відповідальної особи чи комісії, які матимуть повноваження щодо ідентифікації особи студента/слухача.

6 ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

6.1 Фінансування в системі дистанційного навчання здійснюється за рахунок коштів: державного бюджету; фізичних та юридичних осіб, що вносять плату за навчання; виконання господарчих договорів; отриманих грантів; добровільних внесків і пожертв; інших надходжень, що не заборонені чинним законодавством.

6.2 Фінансові відносини між Університетом, організаціями та установами в сфері дистанційного навчання здійснюються відповідно до двосторонніх або багатосторонніх договорів.

7 ОСНОВНІ ЕТАПИ СТВОРЕННЯ БАЗОВИХ ОСНОВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В НІЖИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ

Перший етап - формування інфраструктури та створення умов для розбудови університетської системи дистанційного навчання (протягом 2017-2018 н. р.):

- вивчення і узагальнення вітчизняного та світового досвіду впровадження дистанційної освіти у вищих навчальних закладах;
- створення організаційної структури координування та управління процесом запровадження дистанційного навчання на рівні Університету;

- розробка нормативно-правових основ і стандартів дистанційної освіти;
- проведення моніторингу з вивчення умов для впровадження дистанційної освіти в Університеті;
- створення матеріально-технічної бази дистанційної освіти;
- організація системи підготовки/перепідготовки викладачів-тьюторів для впровадження технологій дистанційного навчання;
- сприяння розвитку інформаційної грамотності викладачів та студентів/слухачів;
- розробка базових засад фінансування системи дистанційного навчання;
- розробка пілотних проектів впровадження дистанційної освіти.

Другий етап – пілотне впровадження дистанційної освіти (2018 - 2019 н. р.):

- створення первинного фонду дистанційних курсів і забезпечення їх експериментального впровадження;
- формування електронного банку методичних та дидактичних матеріалів із різних навчальних дисциплін;
- створення системи оцінювання якості електронних навчально-методичних комплексів дисциплін (дистанційних курсів); розробка системи моніторингу дистанційного навчання;
- здійснення експертизи та систематизація наявних електронних навчальних матеріалів і формування електронних баз знань та електронних бібліотек;
- підготовка кадрів для впровадження дистанційної освіти;
- забезпечення методичного та наукового супроводу дистанційного навчання;
- реалізація пілотних проектів впровадження дистанційної освіти;
- застосування елементів дистанційної освіти в очній та заочній формах навчання;

- аналіз результатів апробації пілотних проектів та корегування процесу розбудови університетської системи дистанційної освіти.

Третій етап - повномасштабне розгортання дистанційної освіти (протягом 2019 – 2022 рр.)

- повномасштабне розгортання і впровадження дистанційної освіти як форми навчання, рівноцінної з очною, заочною та екстернатом;
- остаточне формування системи інформаційної, методичної, технологічної та організаційної підтримки дистанційного навчання;
- розширення переліку спеціальностей для дистанційного навчання;
- налагодження співпраці з вищими навчальними закладами як України так і закордонними у сфері дистанційного навчання, обмін досвідом.
- впровадження системи багатоканального фінансування юридичними і фізичними особами процесу розбудови та удосконалення системи дистанційної освіти в Університеті.

8 ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ:

- Підвищення якості, доступності та ефективності надання освітніх послуг.
- Формування пакету нових освітніх послуг.
- Досягнення високого рівня інформаційної компетентності науково-педагогічних працівників Університету.
- Модернізація та оновлення матеріально-технічної бази для впровадження інформаційних технологій у діяльності Університету.
- Розширення кола споживачів освітніх послуг, в тому числі у важкодоступних, малонаселених регіонах, у районах, що віддалені від наукових і культурних центрів.

- Реалізація ресурсних можливостей Університету для підвищення якості навчання за рахунок оновлення змісту та методів навчання, в тому числі особистісного підходу в навчанні.

- Індивідуалізація процесу навчання у відповідності з потребами, особливостями і можливостями кожного студента/слухача.

- Розширення можливості громадян в одержанні безперервної освіти впродовж усього життя.

- Створення спеціальних курсів дистанційного навчання, які спрямовані на підвищення кваліфікації і перепідготовку педагогічних кадрів.

- Створення програм і курсів психологічної підтримки.

- Допомога засобами технологій дистанційного навчання у створенні для громадян додаткових робочих місць за рахунок підвищення їхньої професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації; сприяння підвищенню рівня адаптації особи до зміни вимог на ринку праці.

- Забезпечення максимальної рентабельності надання освітніх послуг шляхом інтенсифікації освітнього процесу, скорочення непродуктивного навчального часу та економії матеріальних ресурсів (опалення, електроенергія і т.п.) тощо.

- Сприяння вирішенню окремих соціальних проблем міста/регіону, зокрема щодо забезпечення соціалізації та психологічної підтримки засобами дистанційного навчання проблемних груп населення (громадяни з особливими потребами, безробітні, військовослужбовці строкової служби, особи, що знаходяться в місцях позбавлення волі тощо)

- Підвищення конкурентоспроможності Університету на ринку освітніх послуг.